

1. marts 2024

Høringssvar for forvaltningsplanerne for Tuse Næs, specifikt Høsehals Skov og Bognæs Skov

Fra Danmarks Vilde Natur vil vi gerne kvittere med en stor tak til Naturstyrelsen for muligheden for at kommentere forvaltningsplanerne for urørt skov. Det er i vores øjne meget positivt, at en stor del af statens skove fremover vil blive forvaltet med et større fokus på naturindholdet i skovene, og vores forening bakker op om en mere ambitiøs arealanvendelse med henblik på at opbremse biodiversitetsnedgangen i Danmark. I dette høringssvar vil vi kommentere specifikt på forvaltningsplanerne for Bognæs, mere specifikt Høsehals Skov og Bognæs Skov ud fra forvaltningsplanerne samt de input vi har modtaget fra lokale medlemmer, der er jævnlige brugere af området.

Generelt er vi positive overfor tiltag til genopretning af naturlig hydrologi, heterogenisering af ensaldrende og monokulturelle træområder og veteranisering som måder at fremskynde dannelsen af levesteder for vores sjældne og truede arter. Vi ser nødvendigheden af at flere områder omlægges til naturligere græsningsregimer med helårsgræssende store planteædere, og ønsker at udtrykke vores opbakning til at der udsættes flere forskellige arter af store planteædere, da påvirkningen derved diversificeres, således at der opstår en større grad af variation i afgræsningen. Vi ønsker, at der bliver tale om ikke-kastrede dyr, da dette dels medfører den bedste dyrevelfærd i form af at dyrene har mulighed for at udfolde alle deres naturlige livsytringer, såsom flokdannelse, yngelpleje, territoriehævdning, brunstleg mv. men også fordi antallet af dyr derved varierer over tid, hvilket skaber variation i afgræsningstryk og dermed levesteder over tid.

Som brugere af skovene ser vi frem til mere spændende områder, med nye og spændende muligheder for oplevelser, som man ikke kan få andre steder. I og med at områderne ændrer sig får vi noget andet, end det vi har. Det er positivt i sig selv. Vi får steder, hvor vi i større grad skal bruge vores sanser og hvor vi ikke nødvendigvis kender ruten på forhånd. Landskabet genfortrylles, så at sige.

I forhold til den generelle udmøntning af konceptet for urørt skov er vi forbeholdne overfor udtag af træ i forbindelse med overgangen til urørt skov, men forstår dog, at det er en del af det politiske oplæg, at dette er med til at finansiere overgangen.

I den aktuelle forvaltningsplan finder vi det positivt, at der arbejdes på at skabe mere strukturelt varierede skove gennem fældning og veteranisering. Vi finder at skovene allerede rummer en del naturelementer, der viser at Naturstyrelsen er gået i en mere naturvenlig retning med fx mere dødt vedt, flere lysåbne områder, mere varieret skovstruktur og flere

insektbestøvede træer og buske end man finder i den gennemsnitlige danske skov, men finder samtidig at der er rum for forbedring, og hilser derfor de aktuelle forvaltningsplaner velkomne. Med det sagt, vil vi gerne fokusere på de elementer, hvor vi finder at der er brug for at genoverveje forvaltningsplanernes konkrete initiativer.

Vi finder det særligt positivt at man i Høsehals Skov arbejder på at øge samspillet mellem de lysåbne og skovbevoksede partier gennem øget brug af græssende (og vedplanteædende) dyr. Vi finder at de udpegede områder til afgræsning i Høsehals Skov er meget velegnede til helårsafgræsning med kvæg og heste og anbefaler at man udsætter dyr fra bestande, der er vant til at leve "vildt" og sikrer at de kan yngle, således at arealerne afgræsses ekstensivt og med varieret afgræsningstryk fra år til år, således at der skabes variation i græsningstrykket (og dermed levesteder) over tid.

Vi finder det oplagt at man finder en løsning på at samafgræsse de artsrige, beskyttede strandenge, som Naturstyrelsen ejer noget af, langs Høsehals Skov med de øvrige arealer, da dette vil understøtte en positiv udvikling for biodiversiteten. Dette vil dels kunne ske gennem frøspredning og dels ved at man opnår mulighed for helårsafgræsning af strandengene, i modsætning til den nuværende, i forhold til naturlig græsning/helårsgræsning intensive (selv om den i forvaltningsplanen benævnes som ekstensiv) sommergræsning, hvilket særligt vil være fremmende for områdets insektliv og de særlige botaniske værdier disse strandenge rummer. Dette kan ske enten gennem opkøb af strandengene eller ved at lave samafgræsningsaftaler med de private lodsejere. I kortlaget Specifik arealplanlægning fremgår det således ikke at der er planer for afgræsning af strandengene nedenfor Høsehals Skov samt selve Høsehalsen, selv om de er indenfor forvaltningsplanens planområde. Vi formoder at det er fordi man ønsker at fortsætte sommerafgræsningen, og ønsker at man i stedet samafgræsser dette område med de højereliggende skovarealer som helårsafgræsning. Det fremgår dog i forvaltningsplanen under afsnittet aktiviteter for friluftsliv, at "den eksisterende fold udvides mod nord", og at der derfor netop er planlagt en samgræsning af den eksisterende græsningsskov/-enge med det nye skovgræsningsskove, således at der er tale om én samlet græsningsskove. Hvis dét er tilfældet, bifalder vi naturligvis planen.

Vi understreger, at afgræsningen af den planlagte afgræsning bør udvides så den er i sammenhæng med de artsrige strandenge således at spredningsmuligheder for insekter og planter øges. Særligt den artsrige overdrevsskrænt på Naturstyrelsens areal samt det tilliggende rige bør være en del af den samlede afgræsning.

Foranderlig blåfugl noteres i forvaltningsplanen som en "mere almindelig art". Det mener vi ikke er tilfældet når det gælder Østdanmark, hvor arten gennem de senere år er forsvundet fra en række lokaliteter. Og særligt når man tager i betragtning at arten slet ikke er registreret området i Citizen-science appen sommerfugleatlas.dk i den seneste periode 2019-2023 v, vil vi opfordre til at forekomsten af denne art kortlægges nøjagtigt, så det sikres, at Naturstyrelsen udviser størst mulige hensyn til en eventuelt stadig eksisterende bestand. Ligeledes mener vi, at det er vigtigt at der er skærpet opmærksomhed på kendte forekomster af dødvedstilknyttede sjældne svampe i overgangen til urørt skov.

I forhold til den ønskede etablering af skovgræsning i Bognæs Skov, bifalder vi denne, og foreslår at Naturstyrelsen søger finansiering gennem ansøgninger hos relevante naturfonde. Vi foreslår, at hundeskoven i Bognæs Skov flyttes fra sletten, således at dette område kan blive afgræsset, da dette område rummer store potentialer for at udvikle sig til værdifuld natur på grund af de helkronede lave egetræer. Vi bifalder at arealplanlægningen for friluftsliv oprettholder Bognæs Skov som et område, hvor der fortsat er fokus på friluftslivet og at Høsehals Skov udlægges som stillezone.

Opsamlende mener vi:

- At det er vigtigt at der helårsafgræsses ekstensivt med selvreproducerende bestande af heste og kvæg i de planlagte afgræsningsfolde.
- At strandenge og eksisterende afgræsningskov samforvaltes med de nyplanlagte afgræsningsområder i Hønsehals Skov.
- At der er særligt fokus på foranderlig blåfugl samt kendte forekomster af dødtvedstilknyttede svampe i overgangen til urørt skov.
- Det bør undersøges om der er mulighed for at søge tilskud fra fonde og andre eksterne aktører i forbindelse med planlægning af afgræsning i Bognæs Skov.
- På sletten i Bognæs Skov bør hundeskoven flyttes og afgræsning etableres.

På vegne af Danmarks Vilde Natur, lokalafdeling Midtsjælland

Laila Borgvold Larsen, Tanja Jordan, Martin Larsen og Kasper Monrad Møller